

אמר ליה, חייך רבי שבע יומין אתבריירו קמיה קדשא בריך הוא, כל אינון דייתון וישתכחז עמיה, עד לא עיילתון בבי אדרא דלכון, ובעינא לאשתפחא, זמין קשיר בכתפוי (ס"א נ"ל שכן צריך לומר, ואנא תוה זמין תפון, ובעינא קמיה לאשתפחא, וקדון קשיר בכתפוי) ולא יכילנא, דההוא יומא שדרני קדשא בריך הוא, למעבד נסין לרב המנונא סבא וחברוי, דאתמסרו בארמונא (ס"א בקרוניא) דמלפא, וארחישנא להו בנסא, דרמינא להו כותלא דהיכלא דמלפא, ואתקטרו בקטרוי, דמיתו ארבעים וחמשה פרדשפי. ואפיקנא לרב המנונא וחברוי ורמינא (נ"א ואוליבנא) לון לבקעת אונו, ואשתזיבו. וזמיננא קמיהו נהמא ומיאי, דלא אכלו תלתא יומין. וכל ההוא יומא לא בדילנא מנייהו.

וכר תבנא, אשפחנא פרסא דנטלו כל אינון סמכין, ותלת מן חבריאי עליה, ושאינא לון. ואמרו חולקא דקודשא בריך הוא, מהלולא דרבי שמעון וחברוי. ופאה אנת רבי שמעון, וזפאה חולקא, וחולקא דאינון חבריאי דיתבין קמך. פמה דרגין אתתקנו לכון לעלמא דאתי. פמה בוצינין דנהורין זמינין לנהרא לכו.

ותא חזי, יומא דין בגינך אתעטרו חמשין כתרין לרבי פנחס בן יאיר חמוך. ואנא אזילנא עמיה בכל אינון נהרי דטורי דאפרסמונא דכנא, והוא בריר דוכתיה, ואתתקן. (ס"א ואנא הא חנונא דהא בריר וכו') אמר ליה, קטורין צדיקייא בקרטופא דעטורין, (דף קמ"ה ע"א) בריש גרחי ובזמני ושפתי, יתיר מפל שאר יומין.

אמר ליה, ואף כל אינון דלבר, דכתיב, (ישעיה סו) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו וגו'. אי אלין אתיין, כל שפן צדיקייא. מדי חדש בחדשו, למה. משום דמתעטרי אבהתא רתיכא קדישא. ומדי שבת בשבתו, דמתעטר שביעאה דכל אינון שיתא יומין, דכתיב, (בראשית ב) ויברך אלהים את יום השביעי וגו'.

ואנת הוא רבי שמעון, שביעאה דשיתא, תהא מתעטר ומתקדש יתיר מפלא. ותלת עדונין דמשתכחין בשביעאה, זמינין חבריאי אלין צדיקייא לאתעדנא בגינך לעלמא דאתי. וכתיב (ישעיה נח) וקראת לשבת ענג לקדוש יי מכוּבד. מאן הוא קדוש יי. דא רבי שמעון בן יוחאי, דאקרי מכוּבד בעלמא דין, ובעלמא דאתי. עד כאן האדרא קדישא רבא.

דבר אל אהרן ואל בניו לאמר פה תברכו וגו'. (במדבר ו') רבי יצחק פתח ואמר, (תהלים ק) וחסד יי מעולם ועד עולם על יראיו וצדקתו לבני בניו. כמה גדולה היראה לפני הקדוש ברוך הוא, שבכלל היראה ענוה, ובכלל הענוה חסידות. נמצא שכל מי שיש בו יראת חטא, ישנו בכלן ומי שאינו ירא שמים, אין בו לא ענוה ולא חסידות.

רעיא מהימנא

פקודא (כ"ב) דא לברכא כהנא נת עמא בכל יומא, בזקיפו דאצבעון. ולברכא ברכתא בכל יומא, לאשתפחא ברכאן עילא ותתא. דהא אצבעאן קיימן ברזא עלאה, חמש גו חמש. חמש דימינא, וחמש דשמאלא. חמש דימינא, אינון שבחא יתירא על אינון דשמאלא, בגין, דהא ימינא אית ליה שבחא יתירא על שמאלא. ועל דא בברכתא דקא בריך כהנא נת עמא, אצטריך לזקפא ימינא על שמאלא. ולעיינא בעינא טבא.

וכד פריש ידוי כהנא, שכנינתא שריא על אינון אצבעאן, דהא קדשא בריך הוא אסתבם עמיה דכהנא באינון ברכאן. וישראל מתברכין מתרין סטרין מעילא ותתא. מעילא, שכנינתא דשריא על אינון אצבעאן, וכהנא דקא מברך.

תא חזי, מלין דקא עבדי, מתערין מלין לעילא. פגוונא דא כפרישו דאצבעון דכהנא לתתא, אתערת שכנינתא למיתי ולשריא עלן. וכן כמה מלין אינון בעלמא, דמתערין מלין לעילא. דהא באתערותא דלתתא, אתער חילא אחרא לעילא. והא אוקימנא בכמה דוכתי. והיינו טעמא דלולב, והיינו טעמא דשופר. וכמה אינון בהאי גוונא עשר אצבעון, מתערי שכנינתא לשרייתא עלייהו. מתערי עשר דרגין אחרנין לעילא לאנהרא, וכלא בשעתא

חדא

טעם השופר. וכמו הם בגון זה עשר אצבעות מעוררות השכינה לשרות עליהן. מתעוררות עשר מעלות אחרות להאיר, והכל בשעה אחת.

דבר אל אהרן ואל בניו לאמר פה תברכו וגו'. רבי יצחק פתח ואמר, (תהלים ק) וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו וצדקתו לבני בניו. כמה גדולה היראה לפני הקדוש ברוך הוא, שבכלל היראה ענוה, ובכלל הענוה חסידות. נמצא שכל מי שיש בו יראת חטא, ישנו בכלן. ומי שאינו ירא שמים, אין בו לא ענוה ולא חסידות.

רעיא מהימנא

מצוה (כ"ב) זו לברך הכהן את העם בכל יום בזקיפות האצבעות, ולברך ברכה בכל יום, להמצא ברכות מעלה ומטה. שהרי האצבעות עומדות בסוד עליון, חמש תוף חמש. חמש של הימין וחמש של שמאל. חמש של הימין הן שבח יותר על אותן של שמאל, משום שימין זו יש לה שבה יתר על שמאל. ועל זה בברכה שמברך הכהן את העם, צריך לזקף ימין על שמאל ולעין בעין טובה.

וכשפורש הכהן את ידיו, השכינה שורה על אותן האצבעות, שהרי הקדוש ברוך הוא הסכים עם הכהן באותן ברכות. וישראל מתברכים משני צדדים - מלמעלה ומלמטה. מלמעלה - השכינה ששורה על אותן אצבעות, והכהן שמברך. בא ראה, דברים שעושים, מעוררים דברים למעלה. כמו זה בפרישת אצבעות הכהן למטה, מתעוררת השכינה לבא ולשרות עלינו. וכן כמה דברים הם בעולם שמעוררים דברים למעלה, שהרי בהתעוררות שלמטה מתעורר כח אחר למעלה, וזה בארנו בכמה מקומות. והיינו טעם הלולב והיינו טעם השופר. וכמו הם בגון זה עשר אצבעות מעוררות השכינה לשרות עליהן. מתעוררות עשר מעלות אחרות להאיר, והכל בשעה אחת.

ועל דא, אסיר ליה לבר נש לזקפא אצבעאן בזקיפו למגנא, אלא בצלותא, ובברכאן, ובשמא דקודשא בריה הוא. והא אוקימנא, דאינון אתעררו דשמא קדישא, ורזא דמהימנותא. זקיפו דאצבעאן, ממנן בההוא זקיפו דלהון, עשרה שליטין, כמה דאוקמוה. ובהנא בעי לברכא בעינא טבא, באסתפמותא דשכינתא, כמה דאתמר.

בההיא שעתא דברכתא דא נפקא מפומיה דכהנא, אינון שתין אתוון, נפקין וטסין ברקיעא, וממנן שתין רברבין, על כל את ואת. וכלהו אודן על כל אלין ברכאן. מאי טעמא שתין אתוון בברכאן אלין. בגין דישראל שתין רבוא אינון, ורזא דשתין רבוא קיימין בעלמא, וכל חד וחד איהו חד (רבוא).

שמא קדישא דנפקא מהאי, סלקא לעילא, עד ההוא כרסיא דלעילא. וכלא שכינתא עלאה, ושכינתא דלתתא, אודן בכהנא באינון ברכאן, וכל אינון שתין ממנן. ועל דא כתיב, ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם. וכדין קדשא בריה הוא מברך לון לישראל. (ע"ב)

התאנא, מי שיצא מן היראה, ונתלבש בענוה, ענוה עדיף, ונקלל בכלהו. הדיא הוא דכתיב, (משלי כב) עקב ענוה יראת יי. כל מי שיש בו יראת שמים, זוכה לענוה. כל מי שיש בו ענוה, זוכה לחסידות. וכל מי שיש בו יראת שמים, זוכה לכלם. לענוה, דכתיב עקב ענוה יראת יי. לחסידות, דכתיב וחסד יי מעולם ועד עולם על יראיו.

התאנא, כל אדם שיש בו חסידות, נקרא מלאך (דף קמ"ה ע"ב) יי צבאות. הדיא הוא דכתיב, (מלאכי ב) פי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך יי צבאות הוא. מפני מה זכה שכתוב (מלאכי ב) פי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא. מפני

ועל כן אסור לכן אדם לזקף אצבעות בזקיפות לחנם, אלא בתפלה ובברכות ובשם של הקדוש ברוך הוא. והרי בארנו, שהם המעוררים את השם הקדוש וסוד האמונה. זקיפות האצבעות, ממנים באותה זקיפות שלהן עשרה שליטים, כמו שבארנו. והכהן צריך לברך בעין טובה בהסקמת השכינה, כמו שנתבאר.

באותה שעה שברכה זו יוצאת מפי הכהן, אותן ששים אותיות יוצאות וטסות ברקיע, וממנים ששים גדולים על כל אות ואות, וכלם מודים על כל הברכות הללו. מה הטעם ששים אותיות בברכות הללו? משום שישראל הם ששים רבוא, וסוד ששים רבוא עומדים בעולם, וכל אחד ואחד הוא (רבוא) אחד.

השם הקדוש שיוצא מזה עולה למעלה עד אותו הכפסא שלמעלה. והכל, שכינה עליונה ושכינה תחתונה, מודים לפהן באותן הברכות ועל אותם ששים ממנים. ועל זה כתוב, ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם. ואז הקדוש ברוך הוא מברך את ישראל. (ע"ב רע"א מוהימנא).

למדנו, מי שיצא מן היראה ונתלבש בענוה - ענוה עדיף, ונקלל בכלם. זהו שכתוב (משלי כב) עקב ענוה יראת ה'. כל מי שיש בו יראת שמים, זוכה לענוה. כל מי שיש בו ענוה, זוכה לחסידות. וכל מי שיש בו יראת שמים, זוכה לכלם. לענוה - שכתוב עקב ענוה יראת ה'. לחסידות - שכתוב (תהלים ק) וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו. למדנו, כל אדם שיש בו חסידות, נקרא מלאך ה' צבאות. זהו נקרא מלאך ה' צבאות הוא. מפני

כהן להקרא מלאך יי צבאות. אמר רבי יהודה, מה מלאך יי צבאות, כהן למעלה, אף כהן מלאך יי צבאות למטה.

ומאן הוא מלאך יי צבאות למעלה. זה מיכאל ל השר הגדול, דאתי מחסד של מעלה, והוא כהן גדול של מעלה, כביכול, כהן גדול דלתתא, אקרי מלאך יי צבאות, משום דאתי מסטרא דחסד. מהו חסד. רחמי גו רחמי. ובגין כהן לא אשתכח מסטרא דדינא. מאי טעמא זכה כהן לחסד, בגין היראה. הדא הוא דכתיב, (תהלים קג) וחסד יי מעולם ועד עולם על יראיו.

עורם ועולם מהו. אמר רבי יצחק כמה דאתתקן באדרא קדישא, עולם חד, ועולם תרי. אמר רבי חיאי אי הכי מן העולם ועד העולם מיבעי ליה. אמר ליה, תרי עלמי נינהו. ואתהדרו לחד. אמר רבי אלעזר לרבי יצחק עד מתי תסתום דבריה. מן העולם ועד העולם, פללא דרזא עלאה, אדם דלעילא, ואדם דלתתא, והיינו עולם ועולם. וכתיב ימי עולם, וכתיב שנות עולם, והא אוקמוה באדרא קדישא עלאה.

עד יראיו, דכל מאן דאיהו דחיל חטאה, אקרי אדם. אימתי. אמר רבי אלעזר, דאית ביה יראה ענוה חסידות, פללא דכלא.

אמר רבי יהודה, והא תנינן אדם פללא דדכר ונוקבא. אמר ליה ודאי הכי הוא, בכללא דאדם, דמאן דאתחבר דכר ונוקבא, אקרי אדם, וכדין דחיל חטאן. ולא עוד אלא שריא ביה ענוה. ולא עוד אלא שריא ביה חסד. ומאן דלא אשתכח דכר ונוקבא, לא הוה ביה לא יראה ולא ענוה ולא חסידות. ובגין כהן אקרי אדם פללא דכלא, וכיון דאקרי אדם,

מה זכה כהן להקרא מלאך ה' צבאות? אמר רבי יהודה, מה מלאך ה' צבאות כהן למעלה, אף כהן מלאך ה' צבאות למטה. וכי הוא מלאך ה' צבאות למעלה? (דניאל יב) זה מיכאל ל השר הגדול, שבא מחסד של מעלה, והוא כהן גדול של מעלה. כביכול כהן גדול של מעלה נקרא מלאך ה' צבאות, משום שבא מצד החסד. מהו חסד? רחמים תוף רחמים. ומשום כהן לא נמצא מצד הדין. מה הטעם זכה כהן לחסד? בגלל היראה. זהו שכתוב (תהלים קג) וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו.

מהו עולם ועולם? אמר רבי יצחק, כמו שהתקן בחדר הקדוש, עולם אחד, ועולם שנים. אמר רבי חיאי, אם כהן, מן העולם ועד העולם צריך לו להיות! אמר לו, שני עולמות הם, וחרזו להיות אחד. אמר רבי אלעזר לרבי יצחק, עד מתי תסתום דבריה? מן העולם ועד העולם פלל של סוד עליון, אדם שלמעלה ואדם שלמטה, והיינו עולם ועולם. וכתוב ימי עולם, וכתוב שנות עולם, והרי פרשוה בחדר הקדוש העליון.

עד יראיו - שכל מי שהוא ירא חטא, נקרא אדם. מתי? אמר רבי אלעזר, שיש בו יראה, ענוה, חסידות, פלל של הפל.

אמר רבי יהודה, והרי שנינו, אדם פלל זכר ונקבה. אמר לו, ודאי כהן זה בכלל של אדם, שמי שמתחבר זכר ונקבה, נקרא אדם, ואז ירא חטא. ולא עוד, אלא ששורה בו ענוה. ולא עוד, אלא ששורה בו חסד. ומי שלא נמצא זכר ונקבה, אין בו לא יראה ולא ענוה ולא חסידות. ומשום כהן נקרא אדם פלל הפל. וכיון